

## มาตรการเร่งรัดการป้องกันและควบคุมโรคโรคไข้เลือดออกจังหวัดยโสธร

### ๑. มาตรการการป้องกันการเกิดโรค

๑) แจ้งให้ประชาชนทุกหลังคาเรือนควบคุมลูกน้ำยุงลายโดยให้ดำเนินการต่อไปนี้ (๕ ป ๕ ร)

๑.๑) ปิด ปิดภาชนะน้ำดื่ม น้ำใช้ทุกชนิดให้มิดชิด เพื่อป้องกันยุงลายวางไข่

๑.๒) เปลี่ยน เปลี่ยนน้ำในแจกัน ดอกไม้ จานรองขาตู้กับข้าว และภาชนะใส่น้ำที่ให้สัตว์เลี้ยงต่างๆ ภายในบ้านเรือน เช่น นก ไก่ สุนัข แมว ทุกสัปดาห์ หรือใส่เกลือแกง น้ำส้มสายชู ล้างภาชนะน้ำดื่ม น้ำใช้ ทุกๆ ๗ วัน เพื่อป้องกันยุงลายวางไข่

๑.๓) ปล่อย ปล่อยปลา กินลูกน้ำ เช่น ปลาหางนกยูง ในโอ่งน้ำ บ่อน้ำ หรืออ่างน้ำ อ่างบัว เพื่อทำลายลูกน้ำยุงลาย

๑.๔) ปรับปรุง ปรับปรุงสิ่งแวดล้อม ทั้งภายในบ้าน นอกบ้าน ที่สาธารณะ ไม่ให้มีแหล่งเพาะพันธุ์ ยุงลาย เก็บ คั่ว ทำลายภาชนะน้ำขังที่ไม่ใช้ เช่น กระจบอง ยางรถ เศษวัสดุอื่นที่เวลาฝนตกแล้วจะทำให้เกิดน้ำขังได้ หรือเก็บเข้าไว้ในร่ม

หมั่นทำความสะอาดบริเวณบ้าน และ สวน ไม่ให้มีใบไม้ สะสม ที่อาจเป็นแหล่งน้ำขัง และแหล่งเพาะพันธุ์ยุงได้ เวลาฝนตก

ใส่ทรายที่มีฟอสในภาชนะน้ำขังที่ไม่สามารถล้างได้ทุก ๆ ๗ วัน ถ้าไม่พอเพียงขอรับได้ที่สถานีอนามัย

กำจัดยุงลายตัวแก่ โดย วิธี ฉีดยากันยุง ใช้ไม้ตียุงไฟฟ้า จุดยากันยุง ควรป้องกันไม่ให้ยุงกัด โดย นอนกางมุ้ง ไม่อยู่ในที่มืด ทายากันยุง

๑.๕) ปฏิบัติ ปฏิบัติตามมาตรการ ๔ ป คือ ปิด เปลี่ยน ปล่อย ปรับปรุง **ทุก ๗ วัน** เพื่อกำจัดลูกน้ำ ยุงลายและตัดวงจรยุงลายที่เป็นพาหะนำโรคไข้เลือดออก

และเน้นมาตรการ ๕ ป ในสถานที่ ๕ ร ซึ่งเป็นแหล่งเสี่ยงสูงต่อการได้รับเชื้อไข้เลือดออก ดังนี้

๑.๑) โรงเรียน หมายถึง บ้าน หอพัก ที่อยู่อาศัย รวมทั้งหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน

๑.๒) โรงเรียน หมายถึง สถานศึกษาทุกระดับ ทั้งภาครัฐและเอกชน

๑.๓) โรงพยาบาล หมายถึง สถานบริการสาธารณสุขทุกระดับ ทั้งภาครัฐและเอกชน

๑.๔) โรงงาน หมายถึง สถานประกอบการ ทั้งภาครัฐวิสาหกิจและเอกชน

๑.๕) โรงทาน หมายถึง วัดหรือสถานประกอบพิธีทางศาสนา

๒) ให้ประสานไปยังโรงเรียนทุกแห่งขอความร่วมมือให้นักเรียนร่วมกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายในโรงเรียน และในหมู่บ้านทุกสัปดาห์ อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้งจนกว่าสถานการณ์จะสงบ

## ๒. มาตรการการควบคุมโรค กรณีที่มีผู้ป่วยในพื้นที่

๑) ให้เร่งกำจัดลูกน้ำยุงลายในบ้านผู้ป่วย และบริเวณรอบบ้านผู้ป่วยควรดำเนินการในรัศมีอย่างน้อย ๑๐๐ เมตร และประเมินค่าดัชนีความชุกของลูกน้ำยุงลายในพื้นที่ที่เกิดโรคไม่ให้มีลูกน้ำทุกภาชนะ และทุกหลังคาเรือน (หลังการควบคุมโรคแล้วควรมีค่า HI = ๐ หรือมีค่าใกล้เคียง ๐ มากที่สุด)

๒) ให้ใช้มาตรการเร่งด่วนสำหรับการควบคุมการระบาด คือ การพ่นเคมีกำจัดยุงตัวเต็มวัยโดยให้ดำเนินการควบคุมแหล่งแพร่โรคภายใน ๒๔ ชั่วโมง และปฏิบัติตามการกระจายของผู้ป่วย ดังนี้

- หากเกิดมีผู้ป่วยควรดำเนินการพ่นสารเคมีในบ้านผู้ป่วยและพื้นที่รอบบ้านผู้ป่วยในรัศมีอย่างน้อย ๑๐๐ เมตร (หรือตามผลการสอบสวนโรค) การพ่นสารเคมีควรดำเนินการอย่างน้อย ๒ ครั้ง ห่างกัน ๗ วัน
- หากเกิดมีผู้ป่วยกระจายทั่วไปในชุมชนหรือหมู่บ้าน ควรพ่นทุกหลังคาเรือนในชุมชน และควรพ่นเคมีให้มีบริเวณกั้นกลาง (Barrier Zone) ที่ปลอดภัยรอบชุมชนนั้นด้วย หากมีหมู่บ้านอื่นอยู่ข้างเคียงก็ควรพิจารณาพ่นเคมีเพิ่มเติมให้แก่หมู่บ้านที่อยู่ใกล้เคียงนั้นด้วย
- สอบสวนโรคทุกเหตุการณ์

## นโยบายและมาตรการดำเนินงานเร่งด่วนยโสธร

๑. ให้ถือว่าการควบคุมโรคใช้เลือดออกเป็นนโยบายเร่งด่วนของอำเภอที่จะต้องดำเนินการ

๒. ขอให้ทุกอำเภอเร่งรัด ปฏิบัติการ ยโสธร ๓-๓-๑ อย่างมีประสิทธิภาพ

**๓ ชั่วโมงแรก** คือการรายงานโรค ให้ถึง อสม. ภายใน ๓ ชั่วโมง ใน ภาคเช้า ตั้งแต่ ๐๘.๐๐ น. ให้ถึง ๑๑.๐๐ น. และในภาคบ่าย ตั้งแต่เวลา ๑๓.๐๐ น. ถึง ๑๓.๐๐ น

**๓ ชั่วโมงหลัง** คือ การควบคุมโรคโดย อสม. คือ ให้ อสม. เข้าไปพ่นเคมีกำจัดยุงลายตัวแก่และทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลายที่บ้านผู้ป่วย และต้องรายงานผลการปฏิบัติกลับมา ถึง สสจ. ภายใน ๑๔.๐๐ น. หลังได้รับรายงานในภาคเช้า และ ภายใน ๑๕.๐๐ น. หากได้รับรายงานในภาคบ่าย

**๑** คือ การพ่นยุงภายใน ๒๔ ชั่วโมง หรือ ในวันรุ่งขึ้นนั่นเอง และรณรงค์ควบคุมโรคทั้งกายภาพชีวภาพและเคมี

๓. ให้ทุกอำเภอประสานร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ อสม. รณรงค์ให้ความรู้แก่ประชาชนทั้งทางตรง และ ผ่านสื่อต่างๆ ทุกรูปแบบ